

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V JOSEFOVĚ

Váš dopis čj. / ze dne: MK 38176/2017 OPP / 06.11. 2017 – J.
Dvořáková
Naše čj.: NPÚ 362/88879/2017
Vyřizuje: Mgr. Miloš Buroň
Spisový znak: 810 2
Josefov 15 02 2018

Ministerstvo kultury ČR
Malé náměstí 1
118 01 Praha 1 – Malá Strana
IDDS: 8spaur

K.ú. Nové Město nad Metují, obec Nové Město nad Metují, část obce Nové Město nad Metují, okres Náchod, Královéhradecký kraj, bývalý domek zahradníka čp. 101 na pozemku st. parcely č. 38 – odborné stanovisko k žádosti o zrušení prohlášení věci za kulturní památku

K vaší žádosti o odborné stanovisko ve věci zrušení prohlášení bývalého domku zahradníka čp. 101 na pozemku st. parcely č. 38 v obci Nové Město nad Metují, část obce Nové Město nad Metují, k. ú. Nové Město nad Metují, okres Náchod, Královéhradecký kraj, r.č. v ÚSKP 31488/6 1818, sdělujeme následující.

S odkazem na statický posudek zpracovaný v dubnu 2016 a špatný stav objektu nám při zpracování stanoviska nebyl objekt ze strany vlastníka zpřístupněn (sděleno e mailem 3. 1. 2018). Stanovisko tak bylo zpracováno na základě dosavadní znalosti objektu, stavebněhistorického průzkumu zpracovaného v létě 2016 a dokumentace stávajícího stavu objektu provedené rovněž v létě 2016.

Dům čp. 101 stojí severozápadně od zámku v jižním koutě zámecké zahrady, je její přímou součástí. Jedná se o přízemní nepodsklepený objekt postavený na kosodélném půdorysu na severovýchodní straně s přistavěným příčným komorovým křídlem. Vnitřní dispozice objektu je třítraktová, přičemž střední trakt tvoří průchozí chodba. Zastřešený je sedlovou střechou s polovalbami, příčné křídlo sedlovou střechou. Střecha domu je pokrytá pálenými taškami, část střechy příčného křídla je bez krytiny. Fasády jednotlivých průčelí jsou hladce omítnuté, poměrně mladé, kromě korunní římsy a kordonové římsy pod štítem severozápadního průčelí bez výraznějšího architektonického členění. Příčné křídlo je na jihovýchodní straně omítnuté hrubou vrhanou omítkou, toto průčelí člení pouze jedno okno s hladkým kamenným ostěním. Část výplňových prvků ve fasádách chybí, dochované jsou poměrně mladé s nižší památkovou hodnotou. Památkově hodnotnější jsou pouze vstupní dveře.

Chodba ve středním traktu je zaklenutá nízkou segmentovou klenbou, jedna místnost v severovýchodním traktu a jedna v příčném křídle jsou zaklenuté plnou valenou klenbou, jedna místnost ve východním koutě nízkou plackou s přízedními pasy. Všechny tyto klenby jsou omítnuté a nabílené. Ostatní místnosti jsou bez stropů a kleneb, dochovala se v nich pouze část nosných stropních trámů, chybí i schodiště. Vyjma kleneb jsou v celém interiéru kompletně otlučené omítky

a odstraněné veškeré výplňové prvky. Krov objektu je hambalkový se stojatými stolicemi, z 40. let 19. století.

Podle stavebněhistorického průzkumu byl dům postaven na místě staršího předchůdce pravděpodobně v roce 1834 podle návrhu významného dobového stavitele J. Joendla. V roce 1843 prošel poměrně zásadní přestavbou, při níž došlo i k dílčím změnám dispozice a přístavbě příčného komorového křídla. Další přestavbou prošel dům SHP v roce 1908, tehdy se ale jednalo spíše o rekonstrukci zpusťlé zanedbané stavby. Rok rekonstrukce je určen aliančním znakem s vročením 1908 na kamenné desce osazené nad hlavním vstupem do domu. Zde je nutno podotknout, že deska mohla být osazena dodatečně – tehdejší majitelé novoměstského zámku si nechali vyrobit více kusů těchto desek a mohli je osazovat postupně. Dochované i odstraněné výplňové prvky (vstupní dveře) se jeví jako nepatrně mladší.

V současné době se dům nachází ve špatném stavebně technickém stavu. Dochované dřevěné konstrukce jsou napadené dřevokaznými houbami (rozsah napadení více než 70%), vlivem nestejných poměrů v podloží vykazuje objekt statické poruchy. Statický posudek zpracovaný v roce 2016 na základě zevrubné prohlídky bez podrobných výpočtů doporučil s ohledem na ekonomickou náročnost celkové rekonstrukce objektu jeho snesení. Objekt je více než deset let bez využití, v předešlém období sloužil jako sklad. Jeho obytná funkce skončila pravděpodobně v roce 1992.

Podle dalších zjištěných skutečností je v současné době zpracovaný projekt na jeho celkovou rekonstrukci včetně statického zajištění a sanace napadených dřevěných konstrukcí. Projektová dokumentace byla průběžně konzultovaná a následně i schválená příslušnými orgány státní památkové péče. Dne 22. 1. 2018 bylo pod čj. NMNM/929/2018/OVRR/SkR vydáno stavební povolení k akci „Obnova zahradnického domku čp. 101“ a v současné době začínají stavební práce. Památková hodnota objektu spočívá v současné době zejména v jeho základní hmotě a urbanismu. Z obou těchto hledisek se s objektem počítalo i při výrazné rekonstrukci zámecké zahrady provedené podle návrhu Dušana S. Jurkoviče v prvním desetiletí 20. století. Z hlediska architektury i z hlediska urbanismu je objekt přímou součástí zámecké zahrady. Do ní neoddělitelně patří i z pohledu své funkce. Památková hodnota samotného objektu bez přihlédnutí k oběma výše uvedeným kritériím je v současné době omezená absencí velké části vnitřních nosných i nenosných konstrukcí (chybějící stropy, klenby, podlahy a výplňové prvky), i celkově zjednodušeným provedením fasád. Podstatu památkové hodnoty samotného objektu tvoří v současné době dispozice, dochované klenby, zdívo stěn a konstrukce krovu, ve fasádě pamětní deska z roku 1908. Jeho památkovou hodnotu nepřímo zvyšuje také účast dobově významného stavitele Josefa Joendla. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově vnímá objekt jako historicky přímou součást zámecké zahrady jak z hlediska jeho funkce, tak z hlediska architektury zámecké zahrady. Ačkoliv se objekt nachází v neutěšeném stavu, považujeme jej za zachování hodný a obnovitelný. Z uvedených důvodů se zrušení prohlášení domu za kulturní památku **nedoporučuje**. Zrušení prohlášení nedoporučujeme také s přihlédnutím k dalším známým skutečnostem, zejména zpracování projektu rekonstrukce v součinnosti s orgány státní památkové péče a vydanému stavebnímu povolení.

Ing. Jiří Balský
ředitel

Přílohy (počet svazků)